

# NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

## Kiosztás és árték:

Kétféle árba 6 frt. Fél árba 3 frt. Évesre 60 frt. 80 frt.  
Képes szám ára 15 krajczár.

Kiosztást országban a kiadók által lehet B-Gyarmaton.

## Hirdetési díjak:

Öt hasznos példány 5 kr. Helyi minden hirdetésnél 30 kr.  
Nyitólár garancia 50 kr. — Helyi és társadalmi hirdetések  
juttatásának költségei.

A lap melléki részére a a nyilvános vonatkozó minden  
közlemények a szerkesztőnek küldendők.

Kiosztást a kiadók által lehet B-Gyarmaton.

## Alispáni jelentés

(a február 13-iki közgyűlésről.)

### Tekintetes közgyűlési bizottság!

A nagy és közgyűlési szövetkezetek kis költségű-  
ben, az 1878. évi eljötti becsült költségnek, a múlt  
évi 481 száma közgyűlési bizottsági határozattal el-  
rendelt leszámolás alkalmából felmerülő költségek  
fedezésére, előzőleg számadás közlését követően, a  
nagy költségvetésről 600 forint póttartalék engedé-  
lyezésére kérelmet tett, mely tárgyban az ismételre  
újírtat feltérjessze folytán a nagy költségvetésről  
folyó hó 6-án kelt 7900 száma leírásban kijelenti,  
mely szerint az ellen, hogy ezen leírásban folytán fel-  
merülő, de a legutóbbi leírásból sorított költségek  
az előre nem látott kiadások rovata alatt az 1882. évi  
engedélyezett javadalmazásból fedeztetessék, az e ró-  
számban leírt indokolt, a kiadásokat részletesen előtér-  
telt kimutatással felsorolt feltérjessze alapján neheze-  
ségi támasztani nem fog. Ebből föltekintve eddig is  
oda irányult, hogy a megyének felügyeletére alá he-  
lyezett vagyonával a lehetőleg takarékoskodjam, azért  
még nem merek azon reménynek kifejezést adni, hogy  
ezen költségeket a legutóbbi leírásból sorított  
javadalmazásból megfizessék, mert a kiadásokból telje-  
sen fedezni sikerüljön, minél fogva kérem a tekintetes  
közgyűlési bizottságot, hogy az akként fedezetlenül  
maradó költségek becsúszása tekintetéből a múlt évi  
1449. szám alatt becsült határozatát érvényben hagyni  
még töltsék.

A múlt 1881-ik évi 89860 forint 70 kban előirá-  
nyozva volt költségvetésről leírására a folyó év  
elő napján összesen 70810 forint 40 k. folyván be, a  
jelen évre, mint a múlt évi határát 18840 forint 28 k.  
vezetett át; mely tartozás leírására a folyó évben  
a mai napig 8190 forint 9 k. vételeztetett be, a múlt  
évi határát jelenleg még 18850 forint 15 k. tesz.

A múlt év folyamán alatt befolyt a felhasználás  
időjéig a helybeli három pénztárnál gyűjtögetés  
t. kintetéből elhelyezve volt közmunka pénzek a folyó  
év első napján 657 forint 7 k. kamattal hoztak, mely  
összeg a pénztár javára bevételeztetett.

A múlt évi természetben kötelezett, de le nem  
szolgált közmunkavégzési díjakban a folyó év alatt  
össen pénztárba 533 forint 10 k. folyt be.

Az 1878. évet megelőző, az 1879. és 1880.  
évekbeli határátban maradt közmunkavégzési tartozás  
leírására, melyek a megye közgyűlése által  
21433 forint 70 kban lettek megállapítva, a leírásból  
szóltatott a múlt év folyamán alatt 1637 forint 66 k,  
a jelen évben pedig 378 forint 25 k, így összesen  
1915 forint 91 k. folyván be, az e címen vezetett határ-  
át még mindig 19617 forint 79 k. tesz; mely tartozásnak  
legelőrelehetőbb behajtására a járási szolga-  
birák a legelőrelehetőbb muliban is általam a legelső-  
rubban elutasították.

A közgyűlési tén a rendszeren folyó ügyek  
kívül semmi egyéb megemlíthető esemény nem  
fordult elő.

A személy és vagyonbiztonság, a közgyűlési  
bizottságok 1878. évi 1010. szám alatti határozata  
folytán a járási szolgabíráktól beérkezett hivatalos  
jelentések szerint, a legelőrelehetőbb lefolyt hóban is tel-  
jesen kielégítőnek mondható.

Kelt B-Gyarmat, 1882. évi február 13-án.

Medách Károly,  
alispán.

## A zsidó kérdés.

A gondolkodó emberre nézve komoly esemény a  
zsidóságról, mely Oroszországban már sok ember-  
életbe került, Németországban pedig a valamelyes  
kibővítés alkalmával lehet az idő szerinti  
visszatérítést. Magyar hazánk nem alkalmas talaj  
az ily faj- s vallásfelekezeti ellenségre: de nem za-  
dó eltitkolni, hogy a zsidók elleni neheztelés min-  
den emelkedéssel jár; és hogy azok száma arány-

lag kevés, kik magas állapotról emelkedve, a zsidó-  
ban az embert ösztönöz vődik, és a mindinkább el-  
harapódzó gyűlölködés helyett azon módokról gondol-  
kodnak, miként lehetne a zsidóságot a többi népfaj-  
jokkal a vallásfelekezettel teljes összhangzatra  
hozni, és az anyai szellemi tevéveléssel megállítani  
s anyai anyagi kincseivel rendelkező zsidóságot a nemzet  
teljesebbé egybeolvasztani, s ne csak látványlag, de  
őszinte meggyőződésből valók egy összetartó egészet  
képezzen.

As a korunk arany betűkkel lez beírva az  
emberiség történetébe, midőn a zsidóság teljes ösz-  
hangzatra fog elni a többi népfajokkal, levetkőzöndi  
felekezeti jellegét, megvárunk az anyagiasság fölött  
bárányozója lenni, és a helyett a szellemi kincsekre  
fogja fektetni a szívét.

Midőn a zsidók kérdés fölött elmélkedünk, ne  
hagyjuk magunkat egyes kivételes példák által tév-  
útra vezetni; mert a zsidóság közt sok, tisztel-  
tünk és szeretetünkre méltó ember van, a kikre az  
antiszemita vádjai nem vonatkozhatnak. As igazán,  
s így erkölcsileg is méltó emberek, fáj a vallás-  
különbség nélkül az egész világban egyenlő ösztályt  
képeznek, és a közös testvérséget megfogadják. En a  
zsidóság szívében, a közéletet vezem viavágásokon tár-  
gyul; mert ott találom föl a közel kéteser éves el-  
hanyagolása által kiképződött zsidó természetet a maga  
eredetiségében.

As mondják az antiszemiták, hogy a zsidóság  
nyílt sebet képes az emberiség testén; életének csúja  
a vagyonossága; hasznosított minden szavát, el  
még a gyűlöletet is. Szomorúan tapasztaljuk /—  
ugymond, — hogy a mely közösségben elszaporodik  
a zsidóság, a nép megdöbbentéssel élvezi, egy, hogy  
máholnap a föld népe merő proletárokká fog állani,  
a kik az állam létét is bizonytalanná teszik. As  
határozott jogot csaknem országjárta meséskorok  
hasznosítják; de azután hamisított italokat mér-  
nek; a népet spirítussal testileg is elnyomorítják; a  
borkereskedést hamisításokkal megrotykák; a más fe-  
lekkel szemben egymás közt szövetséget kötnek,  
hogy a boldogulhat minden módját magukhoz ra-  
gadjassák. Szóval a zsidóság kiszítja a más fajok  
életforróját, a magához törekzik ragadni minden va-  
gyont. Ime, ezek a vádak súlyosabbjai.

Minthogy az ember se nem oly jó, mint barátai  
tartják, nem pedig nem oly rossz, mint ellenségei bi-  
rodok: így sok talán van azo vádakat is; de fölta-  
szom azokat valódi tények gyűjtés, hogy még talán  
valóságuk esetén is megvilágítsam a kérdést, fölta-  
roljam az okokat, melyek a bajt előidézték, és meg-  
jelöljem a módokat, melyekkel azt meg lehet, sőt meg  
kell orvosolni.

Nem volt szabad a vádakat elhalgatnunk. Is-  
mernünk kell, hogy a bajt orvosolhassuk.

Nagy tévedésben vannak azok, kik a zsidóság  
ezen fölött hibáztat a saját, vagy a zsidó vallásnak  
tulajdoniát. Minden ember ártatlanul születik. Min-  
dunk magának szerzi meg az erény koronáját öpen  
egy, mint a bűn gyászruháját. Csak külső okok be-  
folyás lehetett a zsidóságot assz, a minők az anti-  
szemita jellegesték. A bűben fogantatás dogmája  
képtelenség.

Món a nagy reformátor, hogy az egyiptomi  
szolgátságban elcsorogott népet átalakíthassa: ne-  
gyven évig vándorolt vele a pusztán, hogy bevárja a  
javíthatlan őregek halálát, az újabb nemzedéket pedig  
saját szellemében fölnevelhesse, hogy azután azaz  
nagy csalájt végrehajthassa. Hogy az új nemzedéket  
a maga erénye tisztaságában feuttartás: isten paran-  
csáit megfigyelt minden éretekű és szomszédos  
hátrányimádó népekkel. Hogy a szolgátságban elsülly-  
lyedt népet emberi méltósága tudatára ébressze: lelke-  
sége hirdette, hogy a zsidó nép istennek válasszon  
népe, és külföld minden más népével. Ime, ezek fő  
indokai a zsidó elszigeteltségnek, s a más fajok meg-  
vetésének; a minnek ugyan napjainkban, a megválto-  
zott viszonyok közt nincs több semmi értelme: de  
azért az orthodox-zsidó nem csak össze nem házas-  
dik más népekkel, de még csak nem is élkezik velük,  
tisztáltságnak tartván mindenkit magához képest.

Móna vallás, — mely a szemléletre, az ő tea-  
mentumom alapulak, — nem foglalt magában semmi  
kárhózatot; ellenkezőleg a legnemesebb erkölcsöket  
találjuk föl benne; kűtfeje az a kereszt-  
tény vallásnak, mely csak reformját ké-  
pezni annak: azonban a vallás magyarázó, a  
tudós papok munkájában, — melyek a talmudot ké-  
pezik, — mégis találunk ellenséges érzelmeket az őket  
tűzölvesztéssel pusztító népek iránt, a min csodálkozni  
öpen nem lehet; mert Jeruzsálem elpusztulása óta  
szétválasztva a teljes elszigeteltségben élve a zsidók

más népek közt, megvetésről, elűzésről, szeszeten-  
ségről egyebet nem tapasztaltak. A zsidóságról kor-  
onkint meg-megújultak, a midőn várhatókat kimentek  
a boldogulhat számára, vagyonszült pedig megfog-  
adták. Még mestereket is csak néhány évtized óta  
szabad ünnöki. Hivatalokra nem alkalmazták. Sok  
országban állami törvények által lettek a pénzügy-  
désre, mint keresztény emberhez nem illő foglalkozás  
utalva; pedig hát az üzorakodás nem nemzeti az  
erkölcsök, a sem ápolja a felebaráti szeretetet. A  
hivatalnokok, fölésszak, de fölég tisztjeik, — tisztak  
a kivételek, — fájta talán nekik a zsidóság  
A zsidókak áldozása mellett, ha igazságot akart  
magának szolgáltatni, ha vallást akarta gyakorolni.  
Szóval sok pénzre volt szüksége, hogy személy s va-  
gyonbiztonságát megvédelhesse. Nem csoda tehát,  
ha a zsidó minden áron pénzre akart szerezni; mert e  
nélkül nem lehetett el még létjogosultságot nem. Ez  
ez így tartott majd kéteser évig.

A zsidóság ezen magára hagyatottságában, Ny-  
bánasmód mellett nem erkölcsökre szert nem lebe-  
tett, s az idegenek iránti felebaráti szeretet szívében  
mely gyökert nem vehetett. Hogy melyekben nem  
süllyed: az erős bizonyítéka annak, hogy a jóra való  
hajlandóság nagy mértékben meg van benne.

Ezen szomorú századok legyenek hála a goodvi-  
selésnek, elmutalt: de a talmudban azok emléke fel-  
maradt, és a tudatlan rabbik kiengesztelés helyett  
főszággalját a behégetti sebeket, és az orthodoxok  
szívében az elkeseredés ápoltaik. E bajon is csak a  
fővilágosodás és a morális érvényre emelkedése  
segít.

Az tehát a kérdés: mi módon lehetne a le-  
szádok megújítását helyre pótolni, és a zsidóságot  
emberileg javára átalakítani?

En a zsidóság erkölcsi süllyedésének fő okát a  
törvényhozások és államkormányok azon gondatlan-  
ságában találom, hogy századok hozták sorra át őket  
magukra hagyva, martalékal engedték a vakbuzgó-  
ságnak, az őrös vallási szertartásoknak, a nélkül, hogy  
zsidóság vallásfelekezeti életének nemzetiért gondol-  
kodtak volna; mert papjaik még napjainkban is egy  
részen irántatlan emberek. Előírta a kormány, hogy  
a testi s lelki képességeit bocherekből rabbik vá-  
lasszanak, és Mosen nagyamart vallásának tanítás oly  
egyenekre bízzák, kik a vallás szellemébe behatolni  
képtelenek, a hivat erkölcsi nevelésről pedig fogal-  
kodni sincs; mert a vallást merő formásgokból, őrös  
csertimóniaiban keresik; pedig a vallás nem  
dogma, nem csertimonia, hanem erköl-  
csi élet.

Ezen előzményekből önkényt következik, hogy a  
zsidóság vallásfelekezeti életének újja  
teremtése a eszálhatatlan gyógyászor,  
és e szőlő a szívenalon álló papi tanítói kara  
van szükség. A tapasztaltas bizonyítja, hogy minél  
miveltebb a jellemesebb valamely vallás papjának  
tanítói kara: annál nemesebb a hivat erkölcsi élete.

As államnak joga van megkövetelni, hogy zsidó  
papokká csak oly egyének válasszanak, kik a bölcsé-  
szeti tanfolyamot jó sikerrel bevégezték, érettség viz-  
gát tettek, a rabbi-képzésben legalább anyai időt  
töltöttek, mint a keresztény papok, teljes kiképzés-  
üket okmányilag igazolják, és az illetékes hatóság  
által a papi teendőkre följegyeztették.

Nem találom kielégítőnek az 1868—9. évi zsidó  
egyetemes közgyűlés megállapodásait; mert azok ma-  
rint a négy elemi ösztályi bevégeztett egyének fölve-  
telnek a talmud iskola alsó osztályába, a hol két évet  
töltenek, átmehetnek a felsőbb osztályba, onán pedig  
két évi tanulás után álléphetnek a rabbi-képzésbe.  
Nyomat találom ugyan annak, hogy az ily névne-  
dek ez idő alatt más iskolákba is járhatnak; de a  
papi pályára mulatatlannal megvárja a bölcsészeti tan-  
folyam bevégeztét, és az érettség vizgát, mielőtt a  
papjelölt a papi-képzésbe kűszöböl átépne.

A vallás és közoktatási miniszter jogkörében tar-  
toszik, sőt elengedhetlen kötelessége az ily rabbi elő-  
készítő iskolákra és képzésekre gondosan felügyelni,  
mert ezek okoznak a nemzetnek aggályokat.

Bármennyire ostrom is a szabad egyház a szabad  
államban felelősségteljes egyházpólitikai élet: de az  
államnak felügyeleti jogánál fogva hatalmat tulajdo-  
nitok arra nézve, hogy a papok teljes kiképzését  
megkövetelhesse; a tankönyveket megválogathassa; az  
oktatást s a nyilvános vitákat ellenőrizhassa; és  
megparancsolhassa, hogy az isteni tisztelt élő nyel-  
ven, s a menyire lehetősége, az állam nyelvében tar-  
tassák meg. Ki kell küszöbölni minden titkosítást,  
hogy a más vallásnak bizalommal és tisztelttel visel-  
temének a zsidó vallás iránt. Nem szabad eltérni, hogy  
a régi állapotok addig is változatlanul fentartsanak,

mag a jelenleg alkalmazott rabbik és tanítók hibáinak; hanem országosra emelkedve meg kell vizsgálni, birtok-e a most működő rabbik és tanítók annyi képességgel és jellemfodddal, hogy a hívek találékony és lelkesen rájuk lehet bízni; és ha nem bízunk, igazolni kell az alomosságukat; mert a nemzetnek a nagyfontosságú kérdésben, és a zsidóság érdekében nem vesztendő a valódi idője, és a mai republika számára lex esto. A zsidó-papdételt meg kell szüntetni, a bölcseletet pedig azt kell osztani, hogy az ifjak más hasznos elnevelést keressenek. A zsidókat egyházközségekben várdorpatok és tanítók által kell a székelyen segíteni. A bol a hívek képtelenségét és alkalmatlanságát fedezni, és a zsidóság egyetemes nem segítője a bajon: az állam kötelessége segédkezni nyújtani, miként a többi vallásfelekezeteknél történik.

Igen érdekes az israelita congressus azon emlékirata, melyet 1870-ben az oribodok vádaskodása alkalmán az országgyűlés elé terjesztett. Ki van ebben feltüntetve, hogy a zsidó hittérítési iratok törvények, vagyis a megtérítés, az ő testamentum, és a tudós rab hit műveiben, vagyis a talמודban följegyzett szövegek, hagyományok, (tradíciók). Ezen hagyományok a Scholchan Aruch nevű műben vannak rendszerbe foglalva. A hittérítési kizárólag csak az iratok törvények, a megtérítési ismerik el kötelező erejét, a talמוד hittérítésének nem tartván, ezért ki is léptek a többi israelita felekezetek kötelezőitől. A többi zsidók a karaitákkal szemben, a moszai-rabbieus tan hittérítésnek sorozat magukat. Ezen fölvilágítás után az országgyűlés a zsidóság két különböző felekezetét történeti megkülönböztetésre, és az oribodoktól megkülönböztetésre; mert a moszaius az egyedül zsidóvallás, a talמוד pedig csak kommentárja, magyarázata a vallásnak. Figyelemre méltó továbbá azon oribó vita, mely az oribodokkal szemben folyott, a kik a talמודra, vagyis a rabbik tanításaira, és nem az iratok törvényre, nem a megtérítésre tekintik a főszót, mivel hogy a rabbik által befolyásoltaknak. A rabbi tekintély tehát több nekik az isteni tekintélynél. Ezen tévian sok téveszvevétel, melyet csak a felvilágosodás, a melletti a jellemes papok bízhat el, midőn a moszaius magyarázatára emelkedik, és a talמוד mindinkább háttérbe szorult.

Hogy a zsidó vallás ezen szervezésében mily nagy fontosságot a papok maguk képzettségére: az országgyűlés példái néhai Schwab Leo pászti hírnemes fő-rabbának 1846-ban, az iskolából kitért zsidó ifjúság számára írt oktatás. Ezen nagymerethez férni a maga kis munkájában egy Pál apostol magyarázatára emelkedik; hirtelen az őszes emberiség testvérségére; lelkesnek, szelleműnek köze isteni orvoslás; visszatér minden felekezethez, és egyetemes az egész emberiséget földelől nézpontra vezető út vezetni egyetemet.

Ime, mennyi függ a pap egyéniségétől. Horvát emelkedik a zsidóság ily nem és böles férfiak vezetése mellett, és horvát szilyed a bocher rabbik után indulva.

De nem elég egyedül a vallásra és az iskolákra bízni a zsidóság új szilárdítását; hanem böles törvényeket kell alkotni, a melyek elvegyék az alkalmat a további elhagyásra. Ugyan kérdés, mi indokból történtek el az asszort-törvények, midőnt pénzgyeink akként rendeztetek, hogy a zsidó kölcsönzők olcsó pénzt kaphattak volna, miként papjaikban? Látnak, hogy az egykori asszortok vagy a pénzintézetekben helyezik el pénzeiket, vagy ingatlanságokba fektetik; mert nem volna okosság többé ilyet venni kölcsön, midőn olcsó bankok és pénzintézetek állanak a kölcsönzés rendelkezésére. Ezen megfontolatlanság törvény mennyi midőnt és keresztényit elcsábított a szabadságot asszortkodásra, és mennyire fokozta a zsidógyűlöletet.

Kérdem továbbá, hogy állami közvetítés mellett miért nem törték már el a regale-monopoliumot, hogy az jövőre a községek közjövendelmét képesvén, községi felügyelet alá kerüljön, és csak annyi helyiségben gyakorolhatók, hogy a község szükségletei meglegeljen ugyan, de a népet a földesleges korcsmák mindinkább iszakkabba ne igyék. Ily felügyelet mellett nem a legfőbb igérő jellemtelen embereknek, de a jó erkölcsű, közbizalmat érdemlő egyéneknek lehetne a regálét haszonbérbe adni, kik a községet méltányos árak mellett kiszolgálják. Most a regálé tulajdonosok olykor más árak mellett, a legfőbb igérő olyan zsidóknak adják ki a haszonbérbe, a kik már előre az italok megvásárlására, a nép elcsábítására és kizsácolására szánlanak; ami nekik a mai megfontolatlanság törvények mellett könnyű művelet; mert a régi böles agraria törvények előírta; a talakat földarabolni a szokat egyenként önkormánylati szabad: s így könnyű a regálé birtokok és nép birtokait darabonként elcsábítani. Ezen törvény nélkül a zsidóberő nem súlyos volna annyira.

Hogy a polgári házasság behozatala a zsidóságot a rekongat kölcsönével fűző a nagy nemzetiséghez a határokat önkénti szolgálatra és önkéntesülásra, a nehezebb erkölcsök elcsábítására, az kétség nem szorvó. És ha mivel volna a zsidópapok: az önkéntesül polgárok egymás templomait örömet látogatnák, a hitványok pedig nem versenyeznének, hogy vallásukat kedvező, tiszteltté tegyék a más vallásnak előtt is.

Soha nem szabad felednünk, hogy a zsidóság az egyetlen kizárólag elő faj, melynek miniszterei a centrifugális vágyak. A zsidó nem ábrátok kéles politikai állam után, a megdöbbenés, ha Palatinát komolyan vissza akarják állítani, hogy oda költözködjék. A zsidóság rég szorult vetett magával politikai tekintetben, és ezíven elfogadja azon állam politikai nemzetiségét, a melynek polgára, csak a vallását őrizi felekezeten. Ezen, birtok szerint a Jehova által alapított, és Mózes által kifejtett vallás az ő egyedül is a

térvénye és földön, mely az egész világon szétterjedt zsidó népet ömlesztette. A vallás elégtel ki a zsidóság önkéntesülési ösztönét és vágyát. És midőn a moszaius, azon, az egyetemes hitre alapított fennálló vallásnak lényegessége örök időkre biztosítva van, és csak mivel papokra van szükség, hogy az elharapódzott tártanak, babonák elpusztuljanak, a zsidóság vallásalkölessége elcsábításra: a zsidóságnak vágyakozó ragaszkodása csak előnyre lehet az államoknak.

Mely meggyőződéssel hiszem, hogy ha minden igaz emberharát a maga körében segédkezni nyújtand a baj megóvására, és a törvényhozás a kormány teljesítendik a maguk kötelességét: nem moosza van az az idő, midőn az földözött a megvetett zsidófaj önkéntesülve a kereszténységgel, jóságára, kitartására a takarékoskára által evangéliumi koránként, jó könyon fog működni az emberiség kebelében. Följegyint bennünk ezen hitre a faj királyi szellemi tehetése, és vallásának nemessége. A mely népfaj a világok Krisztian, Pál apostol, és a tudomány a művészet terén annyi tömegtényeszerűt felrakat adott az időskoroknál: az nem lehet alapján megromolva annak csak az atadályok elhárítására, és a nemek erőit működésbe hozatására van szükség, hogy nagyszerű eredményekkel meglepje és tisztelje a köz: szerető az előtér és világok.

Adjá Isten, hogy úgy legyen.

Bodnár István.

## Közigazgatási bizottsági ülés.

(JANUÁR 13-ÁN.)

Távollévők: Huszár István, Hamenyfy József (először) és Seibovszky János.

Előbb Gróf Gyúrkó Ábrahám főispán megnyitván az ülést, örömdetes tudomására hozza a bizottsági tagoknak, hogy Pajor István árvasszéki elnök ur, külsőben és a község terén szerzett érdemei folytán ő cenzári apostolt királyi Felség által királyi táncmestert uccsított ki. A közigazgatási bizottság tagjai ezen kitüntetés "diján" nem fogadtak.

As előzőleg elintézett ügyek, valamint az alispáni jelentés (lásd feljebb) tudomásul vétettek.

Azon kildottági javaslat, hogy a bírói sorrendi tárgyalásokhoz, az ingulánt tarbelő adó az előjárás által hitelen alakban állítsanak ki, a kildotás be a bíróságban, hogy az a cimen az előjárás feltételek felvett községe ne függjön egyedül a községi és közigazgatási, — elfogadott, s az elhatározás végett kihirdették.

As árvasszéki és erdőügyi felebbemelés szakosztályokba Pokorny Gusztáv helyébe Alk György választott meg.

Voros Gábor ebecti lakosnak az ottani lelkes ellenében az iratok a miniszteriumhoz felterjesztettek.

Köszöntött az igazságügyi miniszterium rendelte, mely szerint Hartvich Ferencz losonczjárású főszolgabíró a kisebb polgári perekben a bírásoknál saját kérelmére feloldott. Tudomásul vétették a vele kildották.

A főjegyző által bevezetett felvett jelentés némely tételeire nézve a változott körülmények folytán kiegészítendő, és a belügyminiszteriumhoz felterjesztették.

Benczky Gyula: minthogy a felvett jelentésben az foglaltatik, hogy a mult évben befolyt adóösszeg kedvezőbb számot tüntet fel az 1880. és 1879. évben befolyt összegnél, — ellenmondást talál a jelentésben, midőn ut az állítatik, hogy az 1881-iki termés általában rossz. Miért is a jelentésben kifejezést javall adni annak, hogy az adó a mult évben csakis erősebb rendszabályok mellett volt behajtható.

Gr. Czabrian ezt felelegetnek tartja.

Gróf Gyúrkó Ábrahám felhívta, hogy azon kedvező arány, mely a mult évben az esztendői évekhez képest az adóra nézve mutatkozik, egyrészt az adófelügyelő erélyes és tapintatos eljárásának köszönhető; és egy van meggyőződve, hogy a jelentésben kitüntetett összegnél többet a legszigorubb rendszabályok alkalmazása mellett sem lehetett volna behajtani. Miért is a jelentésben ezt kiintetett kéri.

Palszky Ágoston is osztja a nézetet, mert tudja, hogy az adóképeség határán vagyunk.

A jelentés tehát ily irányban külgaztatik.

A jelentés megpendül azt is, hogy Bács és Székely közt távirali összeköttetés állítsanak, annyival inkább, mert az adófelügyelő megjegyzése szerint Székely és B. Gyarmat közt 8 napba kerül egy levélváltás. (E szerint Amerikával gyorsabban közlekedünk, jegyzi meg Forgách.)

As erdőügyi albizottság jelentése tudomásul vétették.

Ezzel kapcsolatosan Palszky Ágost ágyolmébo hozza a bizottságunk a székelyi megyei uton (Prónay tagja mellett) azon hegycsuszamlást, mely miatt a közlekedés sokszor megakasztatik a megyei ut vasúlyvezeték, nézetet szerint ezen hegyoldalt befektetni kellene.

Egismayer főmérnök úgy tadja, hogy a folytonos hegyomlás itt a források miatt idézték elő. Utfele tartási kérdés kérdés ezen úgy, megígéri, hogy az ottani talajvizonyok tanulmányozása után rövid idő alatt comort javással fog fellépni ezen ügyben.

Benczky megígéri az iránt, hogy Csontfala pusztája is hozzájáruljon a karaiták kiépítésének költségeihez, a birtoklag nem tehető magárára, hanem a tekintetben a község elcsábító határolás tartja felelő, s erről Helyesmegyét értesíti.

A ugrádi és székelyi járákok szakértő utbiztosi állására jobb pályázat fog kibírdeteni.

Árvasszéki. Heerkemelt január havában 860 úgydarab, mely a mult évi 804 hátrálékkal kitett 1212 számot. Elintézett 300, elintézetlen 892. A birtokított hátrálék el nem intézhetettség indokai elfogadattak. — Árvasszéki takarékpénztári könyvekben 213894 frt. kötvényekben 280330 frt 35 kr., értékpénztárban 54447 frt., összesen 549442 frt 35 kr. Tartalékhalap 3128 frt.

Révay árvák ügyében Okolicsányi Pál számadási tárgyában hozott árvasszéki végzés küldése tudomásul vétették. E szerint Okolicsányi Pál örkösei 1194 frtban marasztaltattak.

Kásos és Nagy György Béla ügyében az iratok felterjesztettek a belügyminiszteriumhoz.

A mult évi előli jegyzékönv egy példánya loveltárba helyeztetik.

Losoncz város árvasszéki negyedévi jelentése tudomásul vétették.

Tandory Dolány községi iskolája 218 frt., Csillár 250 frt., Káló Garab 254 frt. és Eszög 330 frt. Államsegélyben részesül.

Örvény Lang Hümmer Franciska Államsegély iránti kérvénye pártolólág felterjesztették.

A csitári iskola ügyében bizottság küldött ki, melynek tagjai Koményfy József, Harmos Gábor, Egismayer Adolf és Komjáthy Anzelm.

Gajdár Ferencz tanító ellen többszöri előjárás vádakat folytán fegyelmi eljárás rendeltetett el.

Chikány Mihály polg. isk. tanítónak ördövi pótlék iránti kérvénye pártolólág felterjesztették.

Tisai főjegyző Loszt Sándorné panaszos ügyének előadása után elhatározta a bizottság, hogy a szülő eladására vonatkozó, még 1869. évben kelt árvasszéki végzés kikébsztessék.

A feketevíz szabályozási költségekben: Simonyi Dénes 100 frt., Öv. Bárd Pongrács Anzelm Simonyi Sarolta 809 frt., Gróf Forgách Antal 400 frt. és Gróf Forgách József örkösei 400 frt. költségekben marasztaltattak, a ezen összegek 80 nap alatt befizetendő felhivatnak.

Batta Balázs ügyében az iratok a kir. törvényszékhez visszaterjesztettek.

Beller Imre lelkész adminisztrátor kérvénye pártolólág iránt kildott a szolgabíróknak.

Adóügy. Előírva volt 1000053 frt., befolyt a hátrálékokkal 1066000 frt. Az eredmény az 1880. évi befolyt adónál 13220 frttal több. — Január havában befolyt 91978 frt 34 kr., és így 18847 frttal több, mint a mult év január havában.

A kisebb kérvényi ügyek elintézését után ágyolmébó volt Gróf Forgách Antal feloldatása az adók és főleg a hadmentességi adók kivételéről, amennyiben tudomása szerint igen sok visszaadás történt itt a jegyzők részéről.

Birtokügy. A b. gyarmati birtokban a mult évben fogva volt 218 föld és 25 növényező. Hat hónap ut vizsgálati fogásban vannak tízen. A fogványok havi munkájából befolyt 236 frt 11 kr.

Benczky Gyula felhívta az ellen, hogy a birtok alatt állók vizsgálati fogalga hozza időre terjed. Az egészszügyi jelentés tudomásul vétették.

Útügy. Egismayer Adolf főmérnök bemutatja az endrefalvi út tervezetét és költségvetését. E szerint ezen út, — az azon építendő 30 hid illetve átereszszel együtt 49372 frt 57 krba kerül. Erre fedésért szolgát az előirányzat szerint 30000 frt., a többi a jövő év számlájára esik. (Ezen út hozza 12 és fél kilométer, egy 3 méter 3 frt 80 krba kerül; az ut legnagyobb emelkedése 4 1/2 %).

Gróf Forgách Antal megjegyzi, hogy egyelőre annyi területet kell kiépitni, amennyi pénz van rendelkezésre.

Postaügy. A jelentés szerint postaforgalmi adókat közölni fogják.

A varbólok postállomás végett folyamodnak. Jövő ilet marcius hó 1-én. Úlés vége d. u. 3 órakor.

A megyei gazdasági egylett első választmányi ülésé folyó hó 14-én tartott meg Seibovszky János előkeltő alatt, résztvettek 24 választmányi tag és tisztviselő között: Mészáros Károly, Harmos Gábor, Hamenyfy József, Kacsorics Lajos és Forocz, Palszky Gyula, ülés



